

**Contabilitatea societăților comerciale
și a PFA îți pune la dispoziție:**

Sfatul Consilierului

**Cum se contabilizează și impozitează bacșișul
în anul 2023**

GRATUIT!

**Recomandări și atenționări
ale specialiștilor EXCLUSIV
pentru abonați!**

Cum se contabilizează și impozitează bacșiișul în anul 2023

O societate care desfășoară activitate în baza codului CAEN 5630 „Restaurante” încasează prin casa de marcat următoarele sume în cursul lunii ianuarie 2023:

- mâncare 9% în sumă de 20.000 lei;
- băuturi 9% în sumă de 15.000 lei;
- băuturi 19% în sumă de 25.000 lei;
- bacșiiș în sumă de 5.500 lei.

Prin regulamentul intern s-a stabilit că bacșiișul încasat se distribuie integral salariaților, pe baza unei evidențe nominale generate de softul de gestiune.

Stabilim care sunt principalele aspecte de care trebuie să se țină cont în legătură cu această speță și care este monografia contabilă.

În prezent, în România, bacșiișul reprezintă o practică întâlnită frecvent, în special în domeniul restaurantelor și barurilor, valoarea totală a sumelor de această natură plătite și, respectiv, încasate fiind considerabilă.

Având în vedere că:

- pe bonul fiscal nu sunt evidențiate sumele încasate de la clienți, în plus, cu titlu de bacșiiș;
- beneficiarii sumelor încasate nu pot fiscaliza veniturile astfel obținute;
- sumele de bani încasate sub forma bacșiișului nu se înregistrează contabil nici de către client, nici de către prestator;
- în cazul plății contravalorii consumației și, implicit, a bacșiișului de către o persoană juridică, PFA sau alte forme de organizare, sumele plătite drept bacșiiș nu pot fi decontate legal pentru că nu este emis niciun document justificativ pentru încasarea acestuia;
- plata cu cardul a cunoscut o evoluție semnificativă în ultimii ani, clientul neavând însă posibilitatea de a plăti bacșiiș în acest domeniu;
- analiza practicilor europene și mondiale în domeniul reglementării bacșiișului arată că aceasta este cvasi-generalizată,
- a fost considerată oportună legiferarea conținutului economic al bacșiișului în domeniul restaurantelor (codul CAEN 5610) și barurilor (codul CAEN 5630) și stabilirea regulilor fiscale și contabile de înregistrare a acestuia prin completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale.

Prin Legea nr. 376 din 23 decembrie 2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, publicată în Monitorul Oficial nr. 1.255 din 27 decembrie 2022, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 a fost modificată astfel:

- a fost definit bacșiișul în vederea evidențierii acestor sume pe bonul fiscal, cu scopul delimitării clare a acestora de veniturile încasate de operatorii economici. Astfel, prin bacșiiș se înțelege orice sumă de bani oferită în mod voluntar de client, în plus față de contravaloarea bunurilor livrate sau a serviciilor prestate de către operatorii economici care desfășoară activități corespunzătoare codurilor CAEN: 5610 „Restaurante”, 5630 „Baruri și alte activități de servire a băuturilor”. Bacșiișul nu poate fi asimilat, din punctul de vedere al TVA, unei livrări de bunuri sau unei prestări de servicii;
- a fost instituită obligația de evidențiere pe bonul fiscal a bacșiișului încasat de la clienți. Bacșiișul încasat de la clienți se evidențiază pe bonul fiscal, indiferent de modalitatea de încasare a acestuia (card/numerar/substitute de numerar).

Notă:

În cazul defectării aparatelor de marcat electronice fiscale, până la repunerea în funcțiune a acestora, operatorii economici utilizatori sunt obligați să înregistreze într-un registru special, întocmit în acest sens, toate oper-

ațiunile efectuate (inclusiv bacșișul) și să emită chitanțe, în condițiile legii, pentru respectivele operațiuni și facturi, la cererea clientului.

Bacșișul se evidențiază distinct pe același bon fiscal cu bunurile livrate/serviciile prestate și este introdus în baza de date a aparatelor de marcat electronice fiscale sub formă de articol, cu denumirea „bacșiș”.

În situația în care, la solicitarea clienților, utilizatorii eliberează acestora și factură, bacșișul se evidențiază distinct și pe aceasta.

- Se instituie obligația operatorului economic de a înmâna clientului o notă de plată, în prealabil emiterii bonului fiscal.

Operatorii economici au obligația de a înmâna clientului o notă de plată, în prealabil emiterii bonului fiscal, în care sunt prevăzute rubrici destinate alegerii de către client a nivelului bacșișului oferit, între 0% și 15% din valoarea consumației. Nota de plată trebuie să conțină și o altă rubrică în care clientul să poată înscrie suma oferită drept bacșiș, în valoare absolută, dacă acesta optează pentru acest mod de stabilire a valorii bacșișului acordat.

Important!

Este interzis operatorilor economici să condiționeze, sub orice formă, livrarea de bunuri sau prestarea de servicii de acordarea bacșișului.

- Având în vedere faptul că livrarea de produse la domiciliul clientului reprezintă de fapt o vânzare cu amănuntul de mâncare și nu presupune un serviciu de tip restaurant, în raport cu care clientul să fie mai mult sau mai puțin mulțumit de calitatea serviciilor și conduita prestator, legiuitorul a considerat că în această situație nu se plătește bacșiș. Prin urmare, s-a stabilit că pentru livrarea produselor la domiciliul clienților, operatorii economici nu au obligația de a evidenția bacșișul pe bonul fiscal.

Sumele provenite din încasarea bacșișului se înregistrează în contabilitatea operatorilor economici pe seama conturilor de datorii, folosind un analitic distinct, și se distribuie integral salariaților, pe baza unei evidențe nominale a acestora. Operatorii economici stabilesc, printr-un regulament intern, procedura și modalitatea de distribuire către salariați a sumelor provenite din încasarea bacșișului.

Atenție!

Din punct de vedere fiscal, sumele provenite din încasarea bacșișului de la client de către operatorul economic nu pot fi asimilate unui element de natura veniturilor pentru acesta din urmă, iar distribuirea acestora către salariați nu poate fi asimilată unui element de natura cheltuielilor.

Sumele provenite din încasarea bacșișului de către salariați ca urmare a distribuirii sunt calificate ca venituri din alte surse și se supun regimului fiscal prevăzut de titlul IV – cap. X din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, nefiindu-le aplicabile prevederile titlului V – Contribuții sociale obligatorii din același act normativ.

De reținut!

Impozitul pe venit datorat de salariat se reține la sursă la momentul distribuirii bacșișului de către plătitorii de venituri și se achită la bugetul de stat, potrivit art. 115 din Codul fiscal. Aceste sume nu pot fi reîncadrate fiscal ca venituri salariale sau asimilate salariilor.

În cazul în care, pentru livrarea produselor la domiciliul clienților, se optează pentru evidențierea bacșișului pe bonul fiscal, sunt aplicabile integral în mod corespunzător regulile bacșișului încasat în cadrul restaurantului/barului, cu posibilitatea adaptării formularisticii specifice domeniului.

Atenție!

Constituie contravenție dacă, potrivit legii penale, nu sunt considerate infracțiuni nerespectarea de către operatorii economici a prevederilor referitoare la bacșiș și se sancționează cu amendă de la 2.000 lei la 4.000 lei.

● **Înregistrarea vânzării produselor finite (măncăruri) și a mărfurilor către clienți, pe baza bonurilor emise de casa de marcat sau a facturilor, după caz:**

4111	=	%	65.500 lei
„Clienți”		7015	18.348,62 lei
		„Venituri din vânzarea produselor finite”	
		707	13.761,48 lei
		„Venituri din vânzarea mărfurilor”	
		707	21.008,40 lei
		„Venituri din vânzarea mărfurilor”	
		462/ analitic bacșiș	5.500 lei
		„Creditori diverși”	
		4427	6.881,51 lei
		„TVA colectată”	

● **Încasarea vânzărilor, inclusiv încasarea bacșișului:**

5311/5121/5125	=	4111	65.500 lei
„Casa în lei” / „Conturi la bănci în lei” / „Sume în curs de decontare”		„Clienți”	

Distribuirea sumelor provenite din încasarea bacșișului către salariați, pe baza unei evidențe nominale a acestora se efectuează conform procedurii și modalității stabilite de societatea Belvedere Bio Srl printr-un regulament intern.

Sumele provenite din încasarea bacșișului de către salariați ca urmare a distribuirii sunt calificate ca venituri din alte surse și se supun regimului fiscal prevăzut de titlul IV – cap. X din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit art. 115 din Codul fiscal, impozitul pe venit se calculează prin reținere la sursă la momentul acordării veniturilor de către plătitorii de venituri, prin aplicarea cotei de 10% asupra venitului brut pentru veniturile prevăzute la art. 114, cu excepția veniturilor prevăzute la art. 114 alin. (2) lit. l).

Impozitul calculat și reținut reprezintă impozit final.

● **Reținerea impozitului pe venituri din alte surse se evidențiază în contabilitate astfel:** $5.500 \times 10\% = 550$ lei

462/analitic bacșiș	=	446	550 lei
„Creditori diverși”		„Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”	

Impozitul astfel reținut se plătește la bugetul de stat până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care a fost reținut.

Potrivit instrucțiunilor de completare, formularul 100 Declarație privind obligațiile de plată la bugetul de stat se depune lunar, pentru obligațiile de plată reprezentând impozit pe veniturile din alte surse, datorat de persoanele fizice.

Potrivit art. 132 alin. (2) din Codul fiscal, plătitorii de venituri cu regim de reținere la sursă a impozitelor au obligația să depună o declarație privind calcularea și reținerea impozitului pentru fiecare beneficiar de venit la organul fiscal competent, până în ultima zi a lunii februarie inclusiv a anului curent pentru anul expirat, cu excepția plătitorilor de venituri din salarii și asimilate salariilor, plătitorilor de venituri din pensii, plătitorilor de venituri din drepturi de proprietate intelectuală, plătitorilor de venituri în baza contractelor de activitate sportivă, venituri din arendă sau din asocieri cu persoane juridice, aceștia având obligația depunerii Declarației privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate.

În baza acestei prevederi, în anul 2024, societatea va depune și formularul 205 „Declarație informativă privind impozitul reținut la sursă, veniturile din jocuri de noroc și câștigurile/pierderile din investiții, pe beneficiari de venit” pentru veniturile din alte surse plătite.

Pentru sumele provenite din încasarea bacșișului NU sunt aplicabile prevederile titlului V – Contribuții sociale obligatorii din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare. Prin urmare, sumele provenite din încasarea bacșișului nu vor fi luate în calcul de către persoanele fizice la determinarea plafoanelor de 6/12 sau 24 de salarii minime pe țară pentru a stabili dacă se datorează sau nu CASS.

● **Plata sumelor nete către salariați se înregistrează:**

462/analitic bacșiș „Creditori diverși”	=	5311/5121 Casa în lei” / „Conturi la bănci în lei”	4.950 lei
--	---	---	-----------

De reținut!

Distribuirea sumelor provenite din încasarea bacșișului de la client către salariați nu poate fi asimilată unui element de natura cheltuielilor.

În cazul plății contravalorii consumației și, implicit, a bacșișului de către o persoană juridică, PFA sau alte forme de organizare, sumele reprezentând bacșiș, evidențiate în factură la solicitarea clientului, se înregistrează în contabilitatea operatorilor economici sau a altor entități plătitoare pe seama cheltuielilor de protocol și au regimul fiscal al acestora, în limita nivelului de deductibilitate stabilită prin Codul fiscal.

Astfel, în situația în care o societate primește factura de la un restaurant pentru servicii primite în cadrul unei campanii de protocol, toată factura, inclusiv sumele reprezentând bacșiș se evidențiază în contabilitate pe seama cheltuielilor de protocol și au regimul fiscal al acestora.

Dacă o masă la restaurant este încadrată la cheltuieli de protocol, atunci cheltuiala generată va fi deductibilă limitat, conform art. 25 alin. (3) lit. a) din Codul fiscal.

Potrivit art. 271 lit. (5) lit. a) din Codul fiscal, nu constituie prestare de servicii efectuată cu plată prestarea de servicii în mod gratuit, în cadrul acțiunilor de sponsorizare, mecenat sau protocol, în condițiile stabilite prin normele metodologice.

Potrivit normelor metodologice (pct. 8 alin. (8) din Norme), nu constituie prestare de servicii efectuată cu plată prestarea de servicii în mod gratuit în cadrul acțiunilor de protocol în măsura în care acțiunile de protocol sunt realizate în scopuri legate de activitatea economică a persoanei impozabile, nefiind aplicabil plafonul prevăzut la pct. 7 alin. (12) lit. a) (plafonul de 100 de lei).

Masa la restaurant este considerată un serviciu, din punctul de vedere al TVA, potrivit pct. 18 din Normele metodologice date în aplicarea art. 278 din Codul fiscal:

„18. (1) În sensul TVA, serviciile de restaurant și de catering reprezintă servicii care constau în furnizarea de produse alimentare și/sau de băutură, preparate sau nepreparate, pentru consumul uman, însoțită de servicii conexe suficiente care să permită consumul imediat al acestora. Furnizarea de produse alimentare și/sau de băutură este numai unul dintre elementele unui întreg în care predomină serviciile. Serviciile de restaurant constau în prestarea unor astfel de servicii în spațiile prestatorului, iar serviciile de catering constau în prestarea unor astfel de servicii în afara localurilor prestatorului.

(2) Furnizarea de produse alimentare și/sau de băuturi, preparate sau nu, fie cu transport, fie fără, dar fără vreun alt serviciu conexe, nu se consideră a fi servicii de restaurant sau catering în sensul alin. (1).”

Astfel, masa servită la restaurant împreună cu partenerii de afaceri este considerată prestare de serviciu, și nu o livrare de bunuri. În aceste condiții, nu se aplică limita cadoului de 100 lei până la care nu se aplică TVA.

Dacă masa servită partenerilor de afaceri este justificată ca fiind acordată în scopul activității economice, conform art. 297 alin. (4) din Codul fiscal, atunci TVA este deductibilă integral.

Exemplu:

Angajatul unei societăți a participat la o întâlnire cu parteneri de afaceri în cursul lunii și prezintă spre aprobare o factură de la restaurant, achitată prin cardul bancar al societății care conține:

- masă servită 9%: 229,36 lei + 20,64 lei TVA;
- băuturi răcoritoare 19%: 75,63 lei + 14,37 lei TVA;
- bacșiș 10%: 34 lei.

Sfatul Consilierului

● Evidențierea în contabilitate a facturii se efectuează astfel:

%	=	401	374 lei
6232		„Furnizori”	338,99 lei
„Cheltuieli de reclamă și publicitate”			
4426			35,01 lei
„TVA deductibilă”			

● Plata facturii prin card bancar:

401	=	5125	
„Furnizori”		„Sume în curs de decontare”	